

В-четверте, впровадженню екологічного маркетингу сприяє активна діяльність організацій неолімпійського профілю, таких як Грінпіс, ООН, ЮНЕСКО з охорони навколишнього середовища. Одним з головних напрямків діяльності Грінпіс є екологічний контроль за проведенням Олімпіад, виконуючи роль "сторожового пса" і глашатає екологічних реформ"[5]. Укладання з ОКОІ в Сідней в 2000 році договору про співробітництво по запобіганню негативних наслідків ігор Олімпіади та розробки екологічних принципів Олімпізму заклало основи практичного впровадження еко-маркетингу.

Таким чином, в результаті економічних та соціальних змін в світовому спортивному співтоваристві склалися об'єктивні передумови для впровадження екологічного маркетингу в господарську практику суб'єктів олімпійського руху. Це сприятиме розв'язанню проблем навколишнього середовища економічними методами, притаманними багатьом суспільно розвинутим країнам світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Котлер Ф. *Основи маркетингу*. - М.: Прогрес, 1990. - 736 с.
2. Платонов В., Гуськов С. *Олімпійський спорт*. - К.: Олімпійська література, 1994. - 496 с.
3. *В олімпійському году: [Міжнар. конф. "Спорт та навколишнє середовище", 1995] // Фізична культура в школі*. - 1996. - № 1. - С. 54.
4. *Marketing Matters. The Olympic Marketing Newsletter // Lausanne, IOC*. - 1998. - №7. - 21p.
5. *Olympic Marketing Fact File. - Lausanne, IOC*. - 1999. - №7. - 61p.

ENVIRONMENTAL MARKETING BECOMING IN MODERN OLYMPIC SPORTS

OLENA TIMASHEVA

National University of Physical Education and Sport of Ukraine

Essence and premises of environmental marketing becoming in modern Olympic sports are revealed. The environmental marketing is considered as a complex activity directed on definition, prediction and creation of demand on natural resources restoring, promoting of the environmental-oriented goods and services from the manufacturer to a sport service customer. The main premises of environmental marketing becoming are the following: disastrous status of a planet nature as a main transition of the public ratios to the social - ethical concept of marketing; commercialization of the Olympic sports; and active nature protection activity of non-Olympic organizations.

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФАХІВЦЯ З МЕНЕДЖМЕНТУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ

НАТАЛІЯ ТКАЧЕНКО

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Проголошення незалежності України, створення національної держави привезли до необхідності прийняття низки найважливіших рішень законодавчої влади з проблем вищої освіти [1, 2].

Точкою відліку у формуванні принципово нової для нашої держави ступінчатої системи освіти та органічно пов'язаних із нею освітньо-кваліфікаційних рівнів (молодший спеціаліст, бакалавр, фахівець, магістр) став Закон України "Про освіту" (1996). Впровадження нової системи освіти обумовлене, насамперед, переходом економіки України до ринкових відносин. У зв'язку з цим, важливо відзначити, що впроваджений у практику роботи вузів України перелік напрямків підготовки фахівців, спеціальностей та освітньо-кваліфікаційних рівнів відповідає як національним, так і Міжнародним стандартам кваліфікації професій (ISSO).

Принципово змінюються вимоги до підготовки сучасних фахівців у галузі фізичного виховання та спорту. Законом України "Про фізичну культуру і спорт" (1993) визначені основні напрямки та структура державного управління фізичною культурою і спортом в Україні, у тому числі політика держави з питань кадрового забезпечення розвитку цієї важливої галузі. Проблеми кадрового забезпечення галузі також знайшли своє відображення у Цільовій комплексній програмі "Фізичне виховання - здоров'я нації" (1998).

У роботах вітчизняних та зарубіжних авторів (Кузін В.В., Кутепов М.С., Мічуда Ю.П., Переверзін І.І., Платонов В.М., Шкретій Ю.М. та ін.) відзначено, що входження фізичної культури та спорту до ринкової економіки ставить якісно нові та більш глибокі за змістом, ніж раніше, вимоги до економічної та організаційно-управлінської професійної підготовки працівників цієї галузі. Більше того, виникла об'єктивна потреба у підготовці фахівців нового профілю - **спортивних менеджерів**, які здатні забезпечити ефективне керівництво організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості різних форм власності [2]. Удосконалення вищої фізкультурної освіти неможливе без визначення сукупності здатностей та якостей, які мають бути притаманні цим фахівцям.

Ситуація ускладнюється тим, що на даний момент старі професійні вимоги до фахівців за нових умов господарювання практично не діють. Окрім того, вони не враховують ступінчасту підготовку фахівців, а нові ще не розроблені.

На наш погляд, зміст вищої освіти повинен визначатися мобільними кваліфікаційними характеристиками до фахівця, які висувуються часом та потребами галузі.

З огляду на вище сказане, метою нашого дослідження стало визначення основних параметрів професійно-кваліфікаційної характеристики фахівця з менеджменту фізичного виховання та спорту.

Для реалізації мети дослідження нами були вирішені такі завдання:

1. Вивчені існуючі у практиці вищої освіти підходи до організації професійної підготовки фахівців з менеджменту фізичного виховання та спорту.

2. Виявлені специфічні особливості діяльності фахівців з фізичного виховання та спорту, які здійснюють процес управління та використання прийомів та способів моделювання їх професійно-кваліфікаційної характеристики.

3. Визначені основні етапи проектування моделі професійно-кваліфікаційної характеристики фахівця з менеджменту фізичного виховання та спорту.

Нами застосовувалися різні методи дослідження, одним з основних став метод моделювання. Проблеми моделювання діяльності фахівців з фізичного виховання та спорту, а також безпосереднього створення цих моделей завжди були одними з найважливіших, про що свідчать дослідження Каргаполова Є.П., Решетень І.Н., Жмарьова М.В. та ін., і не втратили своєї актуальності за умов сьогодення.

В перебізі дослідження встановлено, що моделювання особистості та діяльності фахівця створює передумови для обґрунтування та вдосконалення наукового змісту методики та організації фізкультурної освіти.

Разом з цим, **модель фахівця** є описовим аналогом діяльності майбутнього фахівця, в якій відбиті її найважливіші характеристики. Цей опис дається на мові вимог до знань, навичок та особистих якостей, притаманних фахівцю, або на мові його діяльності (функцій).

Проведені дослідження дозволили нам розробити робочий варіант поняття **модель фахівця**. Варто особливо підкреслити, що наявні нині моделі призначені, насамперед, для того, щоб дати вищому закладу освіти уявлення про те, що готувати і для чого готувати. Тому в кожній моделі, за якою б схемою вона не складалася, містяться відомості про молодого фахівця за умов виробництва [3,4]. З усього різномайття вивчених моделей вихідними є два типи - модель діяльності та модель підготовки. Перша - орієнтована на вивчення галузі діяльності випускників даного профілю, на опис умов їх праці, необхідних знань та вмінь, навичок та якостей. Модель діяльності повинна дати вичерпну відповідь на

питання про те, що ж потрібно фахівцеві для його успішного функціонування. Модель підготовки включає, насамперед, навчальні плани та програми, різні заходи виховного характеру, форми зв'язку з виробництвом та інші засоби, які забезпечують потрібну підготовку.

Досягнення цільових настанов та модельних вимог до фахівця принципово змінює підходи до визначення змісту навчання, а також змісту освіти як інтегрованого підсумку взаємодії викладачів та учнів, студентів на предметному підґрунті професійної підготовки. Від предметного навчання, системного підходу - до інтеграції змісту навчання, який забезпечує цілісну освіту, яка відбиває структуру професії та діяльності фахівця.

На наш погляд, проектування змісту освіти та підготовки фахівця з вищою освітою цільово реалізувати у два етапи, а саме: формування кваліфікаційної характеристики та освітніх програм підготовки фахівця.

У зв'язку з цим, змістовна кваліфікаційна характеристика повинна відображати вимоги до фахівця, які обумовлені його початковою посадою, типом організації, де він працює; необхідні уміння та знання; перелік специфічних соціальних і психофізіологічних властивостей та якостей, які забезпечують ефективну професійну діяльність. Вимоги до фахівця розглядаються у функціональному аспекті, тобто через перелік професійних функцій та посадових обов'язків.

Особистісні (морально-психологічні) якості та властивості насамперед, повинні відображати світоглядні характеристики, які орієнтують фахівця на розв'язання найважливіших задач нашого суспільства та світового співтовариства. Ця сукупність якостей та властивостей вмщує соціальні якості, якими повинен володіти кожний випускник вищого закладу освіти, і характерну групу якостей, які визначаються специфікою обраного фаху. Спектор якостей і властивостей повинен бути досить широким [5].

Вчені та практики намагаються з'ясувати, який набір властивостей особистості є оптимальним для управлінської діяльності спортивного менеджера. Одні дослідники вважають за можливе і необхідне визначити такі властивості та якості особистості, від яких залежить успіх діяльності та спілкування. Інші знаходять, що соціальні групи різні за спрямованістю та особовим складом, тому повинні бути унікальними і їх керівники.

Практика свідчить, що з урахуванням специфіки фізкультурно-спортивної діяльності найбільш оптимальними можуть бути дані, які отримані болгарським психологом Г. Геновим. На підставі логічного аналізу автор об'єднав виділені ним 700 якостей керівників одного рівня в п'ять основних груп: професійно-ділові, організаційно-ділові, вольові, уміння встановлювати та підтримувати оптимальні стосунки з людьми, моральні, тощо.

В перебізі дослідження нами встановлено, що моделювання, як тривалий процес, має певну етапність. У практиці вищих закладів освіти виділяють, зокрема, три етапи: «підготовка, дослідження і використання моделей» (Красавцев П.В., Корецький В.М., 1980). Таким чином, на першому етапі моделювання здійснюється розробка структури та змісту фахівця фізичної культури та спорту.

Другий етап передбачає проведення досліджень з визначення основних вимог, які висуваються до фахівця з менеджменту фізичного виховання та спорту.

На третьому етапі відбувається розробка методичних рекомендацій з підвищення якості підготовки фахівців на підставі професійно-кваліфікаційної характеристики.

Побудова моделі фахівця - це складний процес, який припускає інтеграцію даних психологічних, педагогічних, соціологічних наук, тощо [3].

Узагальнена модель фахівця припускає 5 блоків:

- 1 - фізкультурно-педагогічна діяльність;
- 2 - соціально-педагогічні характеристики;
- 3 - характеристики, які відбивають суспільні стосунки у галузі фізичної культури та спорту (у спрямованості особистості фахівця);

- 4 - диспозиційний;
- 5 - підвищення кваліфікації.

У процесі підготовки моделі фахівця нами встановлено кілька процедурних ланок. Найважливішими з них є:

- 1 - виділення основних параметрів моделі фахівця спочатку на гіпотетичному рівні, а потім на дослідницьких рівнях;
- 2 - добір, конструювання, стандартизація та опрацювання комплексу методик для формування моделі;
- 3 - розробка методичного підґрунтя для прогнозу та його реалізація під час створення конкретної моделі (Смирнова О.Е.).

Серед сучасних проблем теорії та практики вищої фізкультурної освіти все більше усвідомлюється фундаментальне значення моделювання діяльності, особистості та підготовки фахівця [4].

Проведені нами дослідження дозволили встановити, що професійна підготовка повинна будуватися на підставі цільових настанов, структури діяльності та "моделі фахівця", яка повинна вмещувати сукупність соціальних вимог, з одного боку, і комплекс знань, умінь та навичок, з іншого боку - за рівнем світоглядних, моральних та соціальних якостей. Вивчення практики свідчить про те, що перехід до цільового підґрунтя підготовки фахівця складає передумови для створення нового покоління кваліфікаційних характеристик, які у поєднанні із засобами комплексної діагностики дозволять виконати функцію науково-обґрунтованих еталонів якості вищої освіти - державних стандартів вищої освіти.

Рис.1. Технологія розробки структури та змісту моделі фахівця з фізичної культури і спорту

ЛІТЕРАТУРА

1. Платонов В.М. Від спортивної майстерності до здорового способу життя: [НУФВСУ: підготовка спеціалістів; сьогодні і майбутнє; до 75-річчя навчального закладу] Концепція розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні: Збірник наукових праць. - Рівне, 1999. - с. 3-7.
2. Сучасні системи вищої освіти: порівняння для України: Збірка/ Заг.ред В.Зубка. - К.: КМАkademia, 1997.- 288с.

Методология и методика моделирования при решении проблем физкультурного образования: Метод. Разработка для слушателей ф-та усовершенствования, преподавателей и аспирантов ГЦОЛИФКа/ И.Н. Решетень, Е.П. Каргаполов, Е.Д. Никитина и др., ГЦОЛИФК- М.- 1986.- 36с.

Моделирование деятельности специалистов на основе комплексного исследования / Под ред. Е.Э. Смирновой.- Л: Изд-во ЛГУ, 1984.- 117с.

Зубалий Н.Д., Туленков Н.В. Социально-психологические основы управленческой деятельности спортивного менеджера // Теоретико-методологические проблемы совершенствования психологической подготовки менеджеров: Сборник научных трудов. Приложение №3 к научному журналу "Персонал", №1(55), 2000, - К.: МАУП, 2000. - с. 137-142.

THE DESIGNING OF PROFESSIONAL AND QUALIFICATION CHARACTERISTICS SPECIALIST IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS MANAGEMENT

NATALYA TKACHENKO

National University of Physical Education and Sport of Ukraine

Economical and social processes, which take place in Ukraine, caused the training of new specialists profile - sports manager. This category of physical culture and sports specialists is able to manage effectively of physical culture and sports organizations different property forms. The determination of designing characteristics of this category specialists allows to concretize education professional programs taking into account their educational and qualification level.

ОЦЕНКА ФИЗИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ ДЕТЕЙ И УЧАЩИХСЯ В УЧРЕЖДЕНИЯХ ОБРАЗОВАНИЯ МОСКВЫ ПО РЕЗУЛЬТАТАМ МОНИТОРИНГА

А.Н.ТЯПИН, Ю.П.ПУЗЫРЬ, И.С.РЕШЕТНИКОВ, В.А.КАБАЧКОВ,
О.В.ТИУНОВА, С.И.ИЗААК

Центр организационно-методического обеспечения физвоспитания, ВНИИФК, Москва

Материал и методика проведения исследования.

Представлен материал сравнительного компьютерного анализа результатов тестирования физической подготовленности (ФП) 192 тыс. детей и учащихся по данным 2000 г. Сбор данных проведен в различных типах образовательных учреждений Москвы по сквозной методике тестирования ФП на этапах ДОУ-Школа-учреждения среднего профессионального образования (СПО)-ДЮКФП.

Для анализа состояния образовательного процесса и ФП контингента образовательных учреждений в рамках городской системы мониторинга использовали материал из 3-х тестов. В ДОУ: бег на 90-150 м, подъем туловища в сед за 30 сек и прыжок в длину с места. В школах и СПО использовали: бег на 500-1000 м, лазанье на перекладине (мальчики), подъем туловища за 30 и 60 сек (девочки), прыжок в длину с места.

Результаты обрабатывали с помощью компьютерной программы "Физкультурный Паспорт", позволяющей по единой шкале оценок интерпретировать полученные данные. При этом точность обработки по возрасту составляла 1 месяц, по уровню ФП - 1 %. Для удобства пользователя при компьютерной распечатке результаты оценивали по 5-уровневой шкале: "высокий" (результат на уровне 100 % от должного возрастного-полового уровня и выше), "выше среднего" (85-99 %), "средний" (70-84 %), "ниже среднего" (51-69 %) и "низкий" (50 % и ниже от должного уровня) с учетом индекса физической готовности (ИФГ). Обследуемые с уровнем ИФГ ниже 70